

T E V Y N Ė

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. VITAITIS — Redaktorius, 307 W. 30th St., New York, N. Y.

Visi raštai skiriami „Tėvynei“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamas raštas Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiūra. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinami ir autoriams negrąžinami, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

ŠELPIMAS SLA. NARIŲ BEDARBIŲ.

Besitęsiant sunkiajai bedarbei, tiek atskiri SLA. veikėjai, tiek kuopos vis labiau ir labiau susirupina sunkia padėtimi SLA. narių bedarbių. Visi jaučia savo pareigą bent tiek pagelbėti SLA. nariams šiais sunkiais bedarbės laikais, kad kiekvienam bedarbės prisilgtam nariui būtų užtikrintas pasilaikymas gerame stovy organizacijoj.

Šitokiai SLA. narių bedarbių pagelbai pavieniai veikėjai ir kuopos svarsto ir siūlo įvairius planus ir budus. Musų supratimu, yra gera kiekviena priemonė, kuri tiesioginiai veda prie šio svarbaus tikslo — sušelpimo SLA. narių bedarbių. Parengimų uždariai, aukos, iš kuopų išdu paskolos ir kiti būdai yra girtinos priemonės šiam labdariniam tikslui. Jei toks turtoves paskendęs Amerikos gyvenimas nesigėdi aukas rinkti bedarbės prisilgtų žmonių pagelbai, tai mums, lietuviams, irgi nėra reikalo gėdytis aukas rinkti savo tautiečių bedarbių sušelpimui.

Besitartinant žeminio veikimo sezonui, beveik visi SLA. apskričiai turės savo suvažiavimus. Todel praveru ir apskričių suvažiavimuose nuodugniai SLA. narių bedarbių sušelpimo klausimas aptarti ir paieškoti tinkamų priemonių net platesniam savo tautiečių sušelpimui. Organizatoriai visuomenės dalis turi didesnes išgales tokiu svarbiu ir būtinu reikalu pasirupinti. Susivienijimui, kaip broliško susišelpimo ir labdarybės organizacijai, privaloma imtis iniciatyvos šiame labdariniam darbe. SLA. apskričiai su pagalba savo kuopų gali plačiu mastu šį būtiną labdarybės darbą vykinti.

Atsižvelgiant į ilgos bedarbės išvargintų SLA. narių sunkią būklę ir SLA. Pildomoji Taryba praėjusiam savo suvažiavime nutarė paimti paskolą iš SLA. Našlių ir Našlių Fondo 5,000 dolerių sumoje narių bedarbių sušelpimui. Visu pirma reikia atminti, kad Pildomoji Taryba neturi teisės SLA. fondų pinigais mokėti narių duokles ir organizacijai. Jei Pildomoji Taryba tai darytų, nusižengtų prieš valstybės apdraudus įstatymus ir prieš SLA. konstituciją, nes ir pastarojoje nėra tokios provizijos, kuri leistų Pildomajai Tarybai tokiu būdu S. L. A. narius šelpti. Neprišilaikydama Pildomoji Taryba valdiškų įstatymų ir SLA. konstitucijos patvarkymų, gali ir pati didelių nesmagumų susilaukti ir organizacijos reikalus įvesti į

nesmagias komplikacijas valdiškų įstatymų atžvilgiu. Todel Pildomoji Taryba tegalėjo iš SLA. labdarin gojo fondo paimti tik paskolą, kuri savu laiku turės būti grąžinta fondui. Iš šios paskolintos 5,000 dol. sumos tam tikra tvarka ir tam tikromis sąlygomis kuopos galės gauti paskolą savo narių bedarbių duoklėms ir SLA. apmokėti. Imdamos kuopos paskolas iš šios sumos bus atsakomingos už tokias paskolas ir sutartu laiku turės jas grąžinti SLA. Našlių ir Našlių Fondui.

Taip pat ir kuopos savo nariams iš tokių paskolų tegalės tik paskolas teikti ir nariai imdami tokią paskolą iš kuopos turės pasirašyti tam tikrą sutartį, pasižadėdami tuos pinigus grąžinti kuopoms, kuomet tų narių ekonominė būklė pagerės. Centras pagamins tam reikalui atitinkamas blankas-sutartis tarpe Centro ir kuopos ir tarpe kuopos ir narių.

Tik tokiu būdu neperžengiant valstybės apdraudus įstatymų ir SLA. konstitucijos tegalima šiame kritingame momente iš labdarin go SLA. fondo nariams pagelbėti teikti. Centras skolina kuopoms labdariniams tikslams pinigus ir kuopos už tas paskolas atsako. Kuopos vėliau turi reikala su savo nariais ir nariai pasilieka atsakomągi kuopoms. Kuopos turi žinoti, kad Pildomoji Taryba negalės kištis ir gelbėti joms iš narių paskolintus pinigus išieškoti. Šituo žvilgsniu kuopos veikia savo iniciatyva ir atsakomybe.

Gerai, kad Pildomoji Taryba bent tokiomis sąlygomis galėjo sudaryti pagalbą SLA. nariams bedarbiams. Tačiau kuopos turi atsargiai apsiriboti iš šių paskolų pagelbą nariams teikdamos. Pagelbą reikia teikti tik tokiais atvejais, kuomet narys ar nariai būtinai reikalingi tokios pagalbos ir be jos negali pasilaikyti gerame stovy organizacijoj. Taip pat ir nariai turi atminti, kad jie tik paskolas gauna ir tas paskolas turės grąžinti kuopoms išdan. Todel kuriems tokia pagelba būtinai nereikalinga, nė vienas neprivalo jos prašyti ir imti. Pirmiausiai turime atsižvelgti į tuos savo draugus, kuriems labiausiai tokia pagelba būtinai reikalinga. Jei galintieji be tokios pagalbos apsieiti ją ims, tai sumažins išgales būtinai reikalingiems SLA. nariams tokią pagelbą suteikti.

Esame fraternalės organizacijos nariais, tad kartu esame viens kitam broliu, draugu. Todel visais reikalais ir elgimais viens su kitu kaip broliams, draugams pridera elgtis.

VOLDEMARININKŲ BYLAI PASIBAIGUS.

Kaip žinome iš Lietuvos laikraščių pranešimų, kad rugpjūčio 29 d. baigėsi budusio Lietuvos diktatoriaus prof. Voldemaro ir jo pasekėjų byla ir rugpjūčio 30 d. teismas išnešė nuosprendį, kuris smulkmeniškai paskelbtas pereiname „Tėvyneš“ numery. Idomiausias šios gana skandalingos by

los finalas yra tuo žvilgsniu, kad vyriausias kaltininkas prof. Voldemaras išteisintas.

Kadangi ši byla ėjo uždaromis durimis, tai apie jo eigą Lietuvos laikraščiai nieko tikro pranešti negalėjo. Laikraščiai tegalėjo paduoti tik pašaliais nugirstas žinias ir todel jokių aiškių motyvų šioje byloje sužinoti nebuvo galima. Iš Lietuvos dienraščių žinių buvo galima spėti, kad prof. Voldemaras toj byloj buvo tikrai įsipainiojęs, kad jis buvęs kokios tai slapto perversmų įvykinti organizacijos vadys ir įkvėpėjas. Net buvusio diktatoriaus dešinioji ranka, atsargus gen. Plechavičius, esą liudijęs prieš p. Voldemarą, tikrindamas, kad jam kelis kartus esą Voldemaro vardu buvę siulyta būti perversmo vadu ir diktatorium. Be to, Vaitkevičius, kuris su savo draugu Pupalegiu teisiamas už pasikėsinimą prieš pulk. Rusteiką, pats prisipažinęs kaltu, bet visą laiką teisinosi, kad viską daręs nurodomas iš viršaus. Taip kad visi siulai vedė į Voldemaro asmenį, kaip jo planuojamo perversmo instigatorių. Vienok prof. Voldemaras su dešimčia kitų apkaltintų išteisinoti.

Kad voldemarininkai ruošėsi prie perversmo, tai liudija keturiolikos pripažinimas kaltais ir jų nubaudimas. Kad tokis perversmas buvo ruošiamas be paties p. Voldemaro žinios, tai sunku tam tikėti. Bet buvęs diktatorius pripažinęs nekaltu, nežiurint visų liudymų prieš jį. Todel neuostabu, kad pirmiausiai p. Voldemaras puolėsi į bažnyčią pasimelsti ir padėkoti Dievui už išsisukimą nuo atsakomybės tokiame sunkiame kaltinime, kaip pasikėsinimas prieš valstybės tvarką.

Šios bylos išvadose galima pasakyti tiek: matyt susiprasta šiandienų Lietuvos valdymą, kad teisti ir bausiti buvusį ministerį pirmininką už valstybės išdavimą yra žalingas žygis Lietuvos valstybei viso kulturingo pasaulio akyse. Rimtose pasaulio valstybėse tokių bylų pasitaiko tik labai retais atsitikimais. Tuo tarpu Lietuvoje pastaromis dienomis net du buvusieji ministrai pirmininkai pasodinti kaltinamųjų suolan už jų darbus ministeriavimo laikais. Be Voldemaro bylos, iškelta byla ir kitam buvusiam ministeriui pirmininkui — p. Petruiliui. Tokios bylos prieš buvusius ministrius pirminkus Lietuvos garbės nedaro. Užsienis pasilieka labai prasnos nuomonės apie tokią valstybę, kurios net ministrai pirmininkais gali būti tokie žmonės, kuriuos vėliaus reikia teisti net už valstybės išdavimą ir suktybes.

Antras prof. Voldemaro išteisinimo motyvas gali būti tas, kad bijota jį apkaltinti ir bausiti. Visų pirma, visiems gerai žinoma, kad prof. Voldemaras išstumtas iš valdžios varžytinėse su p. Smetona ir jo švogerių p. Tubeliu už augščiau sios vadovybės sostą. Antbadas žiuri, didžiūmoje, tiems, kurie be jokio saiko švaistė žių bei gerų pagerinimų šiame pasauly įvesti.

ninkai teisė tokius pačius perversmininkus. Jei teisėtai išrinkto Seimo sudaryta vyriausybė trauktų atsakomybėn perversmininkus, tai kitokis išpudis būtų ir visame pasauly ir pačioj Lietuvoj. Be to, nuolatos gir-disi gandai, kad ir tarpe Lietuvos karininkų, kurių dėka pasilaiko šiandien Lietuvos diktatura, yra nemaža prof. Voldemaro šalininkų. Ypatingai tikrinama, kad beveik visi žemesniųjų rangų karininkai yra p. Voldemaro šalininkais. Greičiausiai šitie motyvai ir privertė teisėjus išteisinti prof. Voldemarą. Bereikalingai tik sudarytas trukšmas su šia voldemarininkų byla ir dar kartą diskredituota Lietuvos valstybė viso pasaulio akyse.

\$4,000,000,000 Kasmet Ginklavimuisi

Po Pasaulinio Karo visur plačiai kalbama apie nusiginklavimą ir daugiau panašių skerdynių nesukėlimą. Tuo reikalu jau yra įvykusių konferencijų; tuo pat reikalu nemaža kalbama Tautų Sąjungoje; tuo reikalu dabar rengiamasi laikyti dar vieną nusiginklavimo konferenciją, kuri įvyks 1932 metų pradžioje. Bet tuo pačiu laiku, tiesiog lenktyniuodamos, visos valstybės ginkluojasi ir tam reikalui milžiniškas pinigų sumas išleidžia.

Kiek gi ginklavimuisi pasaulis pinigų išleidžia? Jungtinių Valstijų senato narys, p. W. R. Wood, kuris daro spaudimą, kad Amerika mažintų ginklavimą išlaidas, štai kaip kariaut rengimuisi išlaidas apskaičiuoja. Anot jo, prie naujo karo rengiasi visos valstybės. Ir jos tam reikalui tiek pinigų išleidžia, kad atitektų kiekvienam piliečiui nuo \$30 iki \$40. Visas gi pasaulis prisirengimui prie naujo karo išleikvoja apie \$4,000,000,000 (keturis bilionus dolerių) kasmet. Į šią skaitinę neįeina praeito karo skolių atmokėjimas; tiek pinigų praleidžiama vien į naują skerdynę besirengiant — naujas karius perkant, kariuomenes didinant, visokius naujoviškus kariavimui ginklus beįsirasdinjant.

Vien Jungtinės Valstijos, besirengdamos į naują karą, kasmet po \$700,000,000 išleidžia. Ir Jungtinės Valstijos šiame reikale užima pirmą vietą. Nors bolševikiška Rusija bei jos komisarai labai gražiai apie nesiginklavimą ir nekariavimą deklamuoja, bet besirengimui į karą praleidžia veik tiek, kiek ir Jungt. Valstijos ir šiame reikale užima antrą vietą tarpe viso pasaulio valstybių.

Prie to, p. Wood pareiškia, kad nors Jungtinių Valstijų, palyginamai su kitomis valstybėmis, kariuomenė maža, bet visgi šiuo tarpu po ginklu yra apie 600,000 vyrų. Karui kitus, tuč tuojau Jungtinės Valstijos galėtų pastatyti dar 2,000,000 vyrų, kuriais yra tie Pasaulinio Karo likučiai, kurie dar galėtų busimame kare dalyvauti.

Šitoks pinigų eikvojimas turi but sustabdytas, sako p. Wood.

Ar taip bus ir ar jo balso kas paklausys — tai kitas reikalas. Faktas tik yra faktas, kad dar prie vienos didelės skerdynės rengiamasi ir tam reikalui kasmet po \$4,000,000,000 išleidžiama. Tai didelė suma; tai kruva pinigų, iš kurios būtų galima ir visokias depresijas panaikinti ir daug gražesnių bei gerų pagerinimų šiame pasauly įvesti.

XYZ.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda Dr. A. MONTVIDAS, 2400 Madison St., Chicago, Ill.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai paduotu antrašu.

SKRANDIS.

Rašo Dr. A. Montvidas.

(Tąsa)

Tampromo Stoka Skrandy.

Jeigu skrandis būtų išsiškėjęs, veržimo ir judėjimų nedarantis maisto sandėlis, tai prarytas maistas jame rųgtų ir putų ir niekad į žarnas neišeitų. Normalis skrandis tik tiek prisiskiečia, kiek maisto jame yra. Tą maistą jis spaudžia arba veržia iš visų pusių, savo sienų ritminiais judėjimais jis varo jį žemyn. Jei nebūtų stipraus užsičiaupimo skrandžio izeigoj į žarną, maistas labai sparčiai taptų iš jo išvartas. Užsičiaupimas taip greitai įvyksta, kaip tik maisto dalys su skrandžio rugštimis patenka į žarną. Kaip tik rugštys sunaikinamos, izeiga vėl atsidaro. Atidarymą stimuluoja ir skrandy padaugėjusi rugštis, taip gi krakmoliniai ir cukriniai valgiai.

Pasitaiko, kad skrandžio raumens susilpnėja arba nervai nestimuluoja ganėtinai jų judėjimo ir tampromo. Tuomet maistas jame pasilieka ilgiau negu reikėtų. Kuomet tampromas ir judėjimai dar yra įmanomi, maistas su-siivėlina izeiti, bet visgi izeina. Žymesniame susilpnėjime prisieina jį išventi.

Nereikia sumaišyti tampromo ir judėjimų stoka su skrandžio išsiškėtimu arba išsiptumu. Išsiškėtimas paprastai atsitinka dėl izeigos už-silblokavimo iš skrandžio į žarną. Tai atsitinka vėžio ligoj ir keliuose kituose atvejuose. Kuomet maistas visai arba netoli visai negali izeiti į žarną, jis pasilieka skrandy ir savo svarumu ištępia jį. Čia puvančio ir rugstančio maisto nuodingumas irgi prisideda prie muskulų susilpnimo bei nervų atbukinimo. Paprastoj tampromo ir judėjimų stokoj išsiškėtimo arba skrandžio padidėjimo bent pradžioj visai nėra arba yra labai menkas. Skrandis nėra didesnis, tik jis netenka jėgos maistą ganėtinai slėgti ir vartyti tolyn.

Šitos nelaimės priežasčių esama daug. Netinkamas maistas, netinkamai ir nereguliariai valgomas nors ir geras maistas yra viena prie-žasčių. Persivalgymas ir apštus alkoholinių

gėrimų vartojimas irgi susilpnina skrandį. Persidirbimas, nuovargis, neįsimiegojimas nu-vargina ir susilpnina ne tik kitas kuno dalis, o ir skrandį. Kurie neturi ganėtinio pasimankš-timo dėl kuno sustiprinimo ir dar nesilaiko re-guliarumų, pas tuos skrandis tampa silpnas. Staigios ir chroninės ligos, kurios visus raume-nis padaro silpnus ir susmukusius, neaplenkia nė skrandžio. Skurdus maistas, išblyškimas, susikrūtimai, rupeščiai ir kiti susijaudinimai trukdo skrandžio darbą. Pasitaiko, kad dėl dažnų gimdymų arba kokios kitos priežasties žarnos ir skrandis nupuola žemiau savo norma-lės vietos ir susidaro kliučių jo darbu.

Nežiurint nuo kokios priežasties šitas skrandžio suirimas neatstas, jį reikia sku-bintis pralinti. Priešingai sveikata bus ardo-ma ir pats skrandis ims laipsniškai skėstis, jo sienos eis vis silpnyn ir dar daugiau keblumų sudarys. Priežasties vengimas arba, atsidrus, jos pralatinimas yra svarbiausias dalykas.

Gavus „silpną pilvą“ arba skrandžio tampo-rumo ir judėjimų sumažėjimą, reikia vengti prisivalgymo. Nėra reikalo badauti, bet valgy-ti nedaug vienu sykiu ir valgyti kokius penkis sykius dienoj. Valgis irgi turi būti maistingas ir skrandžio nevarginantis. Kuomet jame sto-ka rugštis, nereikia valgyti rugstančių dailtų, ypač menkai reikia imti krakmolinių valgių. Kad neatskiedus rugšties, skystimai ir vanduo turi būti apribuoti. Maisto vienu sykiu reikia imti mažai. Rugštis perviršiu esant, reikia valgyti pečių keptą ir virtą mėsą, žuvį, kiau-sinius. Skraurodo arba petelnėj spirgintų ir aplamai taukuotų ir riebių dailtų reikia vengti.

Vaistai ir skrandžio paskatinimui ir maisto jame pakeitimui gali būti reikalingi.

Vien iš ligonio skundo ir paviršutinio eg-zaminavimo nėra galima tikrai žinoti, kuomet skrandžio veikimas yra susilpnėjęs. Prisieina iš jo maistą pumpuoti ir flurososkopą vartoti, kad tikrai ištyrus. Tai gana sudėtinis ir tech-niški dalykai, kurie tik gydytojui įdomūs ir rei-kalingi žinoti. Ligonis turi pilnai pasiduoti gy-dytojo tyrinėjimui, nes skrandžio ligų esama daug ir be reikalingo ištyrimo neverta yra pradėti gydyti.

(Daugiau bus)

Traginga Amerikiečio Būklė

Depresija ir finansinis krizis net keliomis eilėmis mainė nau palietė visą pasaulį. Nors fi-nansiniu krizių Jungtinės Valstijos dar ne taip sunkiai ser-ga, bet depresija čia siaučia gal nė kiek nemenkiau, kaip ir kituose kraštuose. Ir tą de-presiją amerikietis darbininkas atjaučia daugiau, negu kurios kitos šalies pilietis. Juk ame-rikietis pokarinius laikus tie-kiog sapningai gyvena! Didelės algos ir daugybė pasirinkin-tų darbų amerikietį darbininką tiesiog svaigino. O kada yra gerai apmokamų darbų — yra pinigų, todėl reikia ir praban-gaus gyvenimo. Ir prabangiai tas amerikietis tuomet gyvena! Pianai, radio, brangūs rakan-dai, gražūs parėdalai, geri lai-kai, skanūs valgiai, automobi-liai, pasivažinėjimai, ir tt. ir tt.; žodžiu, amerikietis darbi-ninkas ta būkle taip pasidra-sino, kad gyvena kaip tikras po-nas ir, manydamas, kad tie ge-ri laikai visuomet tęsis, juodai dienai nieko nesitaupė.

Bet juodoji diena atėjo. Pa-saulinio karo krizis savo pik-ties dantis parodė tik už dešim-ties metų karui pasibaigus. Pramonė subluo, prekyba su-menkėjo, naujovinės mašinos daug darbininkų į gatves išmė-tė. O netaupus amerikietis dar-bininkas, kaip tas žiogas žiemai neprisirėngęs, tikrai sunkioje būklėje pasijuto. Ir štai tra-gingas vaizdas: neseniai gerai gyvenęs amerikietis išalko ir bežiurėdamas pro valgyklos langą, kur skanūs valgiai gami-nama, nualpo ir sukluo.

Traginga būklė... Tiesa, jon pakliuvo, didžiūmoje, tik tie, kurie anais gerais laikais juo-dai dienai nieko nesustaupė; kurie susitaupė — ir darbo ne-turėdami dar nebadauja. Į akis badas žiuri, didžiūmoje, tiems, kurie be jokio saiko švaistė pinigų, kuomet gerai uždirbo; badauti prisieina tiems, kurie vaistai, kad bent dalinai at-

steigus buvusius laikus, kad vi-si turėtų darbo ir už užsidirb-tus pinigus sau reikmenų galė-tų nusipirkti, o ne „duonos lini-joje“ išmaldyti laukų. Juk tu-rint sveikas rankas ir norint dirbti, bet negalint pragyveni-mo užsidirbti — didelė pagieža ir širdgėla kiekvieną ima...

Ypač ta pagieža darosi didesnė tuomet, kai badauti prisieina tokioje turtais pertekusioje ša-ly, kaip Amerika...

P. B.

NEPAPRASTAS REKORDAS.

Anglijoj pasiektas nepapras-tas rekordas: per 3 valandas ir 20 minučių buvo pasiutas kos-tiumas iš vilnų, kurios prieš tai dar augo ant avių nugarų. 8 val. 50 minučių ryto buvo nukirpta 10 avių. Kirpimas tęsėsi 7½ minutės. Nukirpta vilna buvo tuojau iškaršta, nu-dažyta, išdžiovinta, suverpta ir suasta į audeklą. Po to au-deklas buvo nugabentas au-tomobilu pas siuvėją, kur 40 siu-vėjų per 37 minutes pasiuvo sportinį kostiumą. Tą kostiu-mą greičiausia nešios vienas anglų ministeris.

Per 30 metų šį nepaprastą rekordą laikė amerikiečiai. Anuomet tokiomis pat sąlygo-mis amerikiečiai tokį kostiumą pasiuvo per 6 valandas ir 28 minutes.

—

MEDIS DUODA PIENO.

Pietų Amerikoje, šalia Kor-diljerų kalnų, akmenuotoj žė-mėj auga medis, kurio didelės šaknys vos tik gali per akme-nis nusileisti į žemę. Per kelis mėnesius, net per metus nė vie nas vandens lašas nepavilgo medžio lapų ir todėl medis at-rodod sudžiūvęs ir be gyvybės. Bet jai įskeli į medžio šoną, pradeda bėgti iš jo saldas, bal-tas pienas. Negrai dideliais biudais semia pieną, jį geria ir nešasi namo.

kaltas. Tegu jau... Prrrakeikta boba!
Teisējas tariasi su prisiekusiais.
Iš Zoschenko pasakojio Pr. Br.

Esame Laisvi: Ką Mes Darome Su Savo Laisve?

Rašo JUOZAS PRONSKUS.

Mūsų Naminė Politika

(Taša)

Mūsų „politika“ Amerikoje toli gražu dar nėra išėjusi iš sporto ir žaislo (geimų) stadijos. Didžiojo Amerikos politikos, federaliniuose, valstijiniuose ir municipaliniuose rinkimuose, kaip nekalkėkime, lietuviai tebėra tik žaliava, kurią tik kiti fabrikuoja savo reikalus. Kol balsai reikalingi, tol pasirinkę būrį naivių „politikierių“ juos paglosto, o rinkimams praėjus duoda suprasti, kad „Mauras savo padarė, Mauras gali sau eiti!“

Už tad su visu išraiškumu pasirodo mūsų politikierių gabumai mūsų pačių organizaciniame gyvenime. Kadangi tau, ta, rasė ar giminė be draugijų sąjungų, partijų negali gyventi, nes tai yra natūraliausias grupavimosi instinkto išreiškimas, tad politiškais sportininkams čia yra plačiausia dirva pasireikšti. Jei kada nors lietuviai didžiojoje politikoje bus tiek sumislūs ir apskrūs, kaip jie tankiai pasirodo savo miniatiūriškų organizacijų užkulisuose, — tikrai jie užvaldys žemę! Dėja, kelintos generacijos praktika parodo, kad toliau to naminio politikavimo lietuvių nemoka ir nesistengia eiti, o jei ir bando tai ant kiek yra rafinuoti ir gudrus savo naminė, drauginė, ant tiek yra naivūs ir pasiduoda įtaką kada susiduria su svetima politika. Dar šiomis dienomis teko matyti tulį Chicago lietuvių politikierių iš grupės, rūmusios demokratų kandidatus ir už savo pasidarbavimą laukiosios keleto „džiabų“. Nors, rinkimams praėjus ir demokratams laimėjus, lietuviai politikieriai ne tik nę gatvės laivo vietos negavo, bet išrinktieji net rankos jiems paduoti „nėbeturėjo laiko“, vis tik tas politikierius „šventai“ tebetikėjo į savo išrinktųjų dorybes.

Tai nebūtų bloga ypatybė, jei ji būtų visur vienoda tikoma. Bet kai tik toks politikierius susitinka su savaisiais, lietuviais, čia jis visiškai kitoks: kiek su svetima tautai nuolankus ir ištikimas, tiek su savaisiais išdidus ir ambicingas. Jei kas sugebėtų išgilinti iki pačių gelmių mūsų drauginio gyvenimo, čia rastų ne išsemiamos medžiagos žmogaus psichologijai. Čia apsirėškia visų buriavimosi instinktai, dažnai labai padidintoj formoj: valdymo kitais, ambicijos, pasižymėjimo, išsiskaičiavimo. Atrodo, nebus klaidinga tokia išvada, kad mūsų draugijų politika yra rekompensacijos apsirėškimas: ko negalime pasiekti didžiojo politikoje, to paties norime gauti paprastesniu, lengvesniu būdu, per savo draugijas. Todel mūsų draugijų, drauginių politikoj galima rasti visas tas didžiosios politikos gudrenybes, kokios vartojamos valdančiųjų partijų rinkimų ir valdymo praktikoj. Daugely atvejų, pasižūrėjus į mūsų drauginių politikierių „kokusus“, „šiaudinius balsavimus“, komoflažuotus „sleistus“, preliminarines kampanijas, pamanai — kiek dar iš jų praktikos galėtų pasimokinti, kad ir tokios Lietuvos partijų vadai!

Dvi Politinavimo Priežastys.

Tik čia ir prasideda skirtumas tarp mūsų Amerikos lietuvių ir Lietuvos lietuvių visuomeninio veikimo. Čia daugiausia gudrumo, sumanumo, veiklumo ir apskrūdo yra įdedama į rinkimų politiką, Lie-

tuvoj — į porinkimė. Čia, parodę visa ką gali kol patenka į valdybas, patekę dažniausia nutūli ir nieko nebenuveikia. Ten gi — per rinkimus dažniausia pasirodo neaprašyti ir nepolitikieriai, bet po rinkimų, patekę į valdybas, yra kur kas veiklesni. Tame nėra nieko nepaprasto, ir štai delko. Ten politikavimas turi praktišką išraišką. Čia turi tik idėjinį išraišką. Ten, patekę į įtakingos partijos vadovybę arba kad ir į svarbesnės draugijos prysakį, jau turi atviras duris prie krašto tvarkymo ir valdymo vairo; idėjas kokias turi, gali su pagelba pasiekti praveisti per legislaturą. Žodžiu, ten „žodis stojasi kunu“. Čia gi, idėjos tik pasilieka idėjomis. Su mūsų drauginių kad ir kaip planinga politika nei Springfielde, nei Washingtono įtakos nepadarysi. Tad mūsų drauginė ir partinė politika, nežiurint kaip skambį ji ir būtų, turi rubežiuotis laibai kukliu praktiškuoju tikslu: bendromis pajėgomis išlaikyti savo kalbos ir papročius ir kai kuriais asmeniškais praktiškais sumetimais, kaip tai apdrauda ligoje, pomirtinė ir tt. Išskiriant vieno, antro partijų didžiausių draugijų ofiso, pragyvenimo čia nepadarysi nei pastovios karjeros susidarysi; greičiausia tik pats iš savo kišenės pridėsi ir laiko padėsi. Vadinas, kas ir buvo norima pasakyti, — mūsų Amerikos lietuvių viešasis gyvenimas yra tik grynai idėjinis, o budamas idėjinis, yra ir nepalyginamai kilnesnis, garbingesnis. Čia lietuvis savo tautiniam viešiesiems reikalams duoda, labai mažai arba daugiausia nieko negaudamas mainais. Tad belieka tik du tikslai: idėja arba ambicija, ir tame yra viso mūsų Amerikos lietuvių viešojo gyvenimo gražumas ir tragedija. Gražumas, todėl kad jame pasisventę dirba idealistai, ir tragedija todėl, kad į jį veržiasi ambicingi garbės ieškotojai, ir kadangi ambicingi žmonės visuomet yra drąsesni ir agresyvesni, tad su laiku jie idėjinis arba praskiedžia arba visiškai užvaldo. Ambicingam žmogui terpi tik pasiekti prysakinės vietos, ir pasiekęs jis dėl savo pareigų galvos nebesuka. Štai kodėl turime tiek daug draugijų, organizacijų, sąjungų su skambiomis, gražiomis ir daugybes žadančiomis programomis, kurios tačiau ir pasilieka tik programomis, o mūsų tautinis-kultūrinis ir dvasinis gyvenimas merdėja.

MUSŲ SPAUDA NEBE SAVISTOVL

Kitas neapsakomai svarbus faktorius mūsų kaip lietuvių gyvenime čionai yra mūsų spauda. Pasenęs ir nebenaujas yra pasakymas, kad spauda yra tautos sielos veidrodis. Kad kas kada parašytų Amerikos lietuvių spaudos istoriją, tuo pačiu jau parašytų ir pačio mūsų gyvenimo istoriją. Tegul mūsų spauda neturi nei priemonių, nei išgalių, nei išsilavinimo surinkti ir atspindinti viso mūsų gyvenimo visoj pilnumoj, tačiau — paėmus senus laikraščių kompleksus, įvairių srovių, galima bus lengvai pasekti, kaip ir kurlink siubavo mūsų išėjusia šiaurės Amerikoje.

Kaip čia dar senai Amerikos lietuvių knygų leidimas ir tomy skaičių ir jų storumu buvo vadovaujantis pačiai Lietuvai. Išleisti Dankanto, Kudirkos raštus, Lallo žodynus, Šliupo, Šerno kompiliacijas tukstan-

čiais puslapių ir galybes vertimų, populiarizacijų Amerikos lietuviams buvo natūraliausias dalykas. Vasaros ar žiemos pilnikuose, mitinguose ir parengimuose knygų pardavimas laikam visą biznį darė. Laikraščiuose gyvu fontanu tryško margiausias laisvės paragavusių valstiečių ateivių idėjų susikirtimas. Tonas, spaudos etika, kalbos taisyklės kai kam buvo girdėtos, kad tokie dalykai pasauli yra, bet nei jų kas reikalavo, nei laikėsi. Svarbiausia, kad buvo galima kuoplačiausiai išsireikšti.

Šiandien, užsilikę išskydę anos generacijos vadai, lyg indionų čyfa patetiškai žiūri į nykstančias savo giminės eiles. „Pow wow“ pasidarė nebeskaitlingi. Lyg monotoniškas „tom-tom“ vienur kitur dar subrazda kurio nors buvusio didelės partijos čyfo atsišaukimas ir tas be aidu nyksta snaudžiančiose senosios kartos rezervacijose. Kur ne kur, „in the back of the yards“, koks nepretenzingas tautietis apyslapčiomis kokią „burtų knygą“ bevarto ar sapnininkę kažko bepaieško. Žmonės sako, nepadoru tokius dalykus ir į rankas imti, bet ana tulas „mylimas artistas“ su rekordais atsiuntė. Turbut jis geriau žino...

Užpakalinio Puspilpo Diktatura.

Buvusių kadaise veiklių ir skaitlingų partijų organų šefai redaktoriai, lyg orthodoksiškų religijų prabaščiai poteriūs, nors editorialus kasdien teberašo griežtai prisilaikydami savo partijų standartinio leksikono, tačiau nebe editorialai šandien lemia jų laikraščio politiką, bet tos pajėgos, kurių garsinimai telpa vietinių žinių puspliuose ir apie kuriuos pilna įvairių kokių komplimentų miesto kronikoj. Principai principais, bet tonas to, kurs, nuėjus bilų išskolektuoti, tušiomis neišleidžia! Liudna žiūrėti, kaip administratorius parėjęs iš bilų kolektos, parsineša iš kokio pinigų skolinimo šarkio dviejų dolerių vertės garsinimą ir šimto eilučių ilgą paties to šarkio ranka parašytą apie save pagirų „korespondenciją“; arba kada šefas redaktoriaus akis nuleidęs braukia iš reporterio atneštos žinios kiekvieną eilutę, kuri nepalan visuomet yra drąsesni ir agresyvesni, tad su laiku jie idėjinis arba praskiedžia arba visiškai užvaldo. Ambicingam žmogui terpi tik pasiekti prysakinės vietos, ir pasiekęs jis dėl savo pareigų galvos nebesuka. Štai kodėl turime tiek daug draugijų, organizacijų, sąjungų su skambiomis, gražiomis ir daugybes žadančiomis programomis, kurios tačiau ir pasilieka tik programomis, o mūsų tautinis-kultūrinis ir dvasinis gyvenimas merdėja.

Argi Spaudos Laisvė Parduota?

„Business is business“ patetiškai atsako šiaip dar gana kieto sprando mūsų spaudos autoritetai arba kaip vienas iš užsilikusių senųjų laikraščių pionierių atsakė: „Tamsta nepažįsti mūsų Amerikos ypatybių sąlygų“. Tokioje Lietuvoje išpardavimas privaltų daugiau turėti vietos, kuomet ten ne metalai, bet mėnesiai ir dienomis lyg grybai dygsta visoki nauji naujesni laikraščiai ir vardan išsilaukymo gatai nebe tik save parduoti, bet ir savo skaitytojus. Čia, Amerikoje, ir „nepažįstant jų ypatybių gyvenimo sąlygų“ aišku yra kaip diena, kad laikraščiai turi ne per daug, bet per mažai ir gyvendami „paskutinių mohanų“ gadyne turėtume ypatingai augėti ir švairiai išlaikyti savo tos negausingos spaudos etiką.

Beabejo, Amerikos lietuviams laikraštiniams neturint jokios savo organizacijos, nepalaikant jokių profesinių reikalų, nelaukiant kad ir periodiško konferencijų, atrodo visai negalima pavieniais grumtis su spaudos raketizmu. Ana, Chicago, tulas laikraštis pa-

peikė vieno tokio visagalio monkey-biznierio pilniką, tai tas ne tik savo garsinimus ištraukė, bet ir per radio paskelbė laikraščiu boikotą.

Bet kad sąžinės ir etikos nekalkė reikalo pasiduoti kad ir taip sunkiose sąlygose, paduosiu pavyzdį iš pačios Chicago amerikiečių spaudos istorijos. Melville E. Stone ir William E. Daugherty 1876 metais užsidėjo laikraštį pavadinę „The Chicago Daily News“. Chicago tuo metu jau ėjo keturi dienraščiai, visi klaurai pasidavę vietinių wardų politikierių, krautvininkų ir vertelių interesams. Stone ir Daugherty pareiškė, 1) kad iš wardų jie jokių patarimų nereikalauja, 2) kad nuo garsintojų jie nepriklauso ir 3) kad jokių „reading matter puffs“ jie neprimia; kad jų skaitytojai ir žinios turi būti pirmoj vietoj; kad del mažiausios žinutės jie verčiau liks nedėję garsinimo ne kaip turės išmesti žinutę, ir kad jie be pasigailėjimo atakuos visokias civiles blogybes, persekios visuomenės apgauli- niojus ir plieks bile parazitą. To nusistatymo griežtai besilaikydami ne tik išlaikė Chicago Daily News, bet greit padarė jį vadovaujamu dienraščiu.

(Daugiau bus)

Lietuviai Amerikoje

NEWARK, N. J.
Lietuvaitėms Vakariniai Kursai.

Jaunų Krikščionių Moterų Draugija (Young Women's Christian Association) prašo mus paskelbti, kad, kaip kitais metais, taip ir šiemet turi įsteigti vakarinius kursus del svetur gimusių moterų. Kursuose svetur gimusios moterys bus mokiamos anglų kalbos ir, jei kurios norės, bus prirengtos tapti Amerikos pilietėmis. Pamokos prasideda su 8 diena rugsėjo, 8 val. vakare. Visos moterys, norinčios išmokti anglų kalbos, kviečiamos ateiti ir užsiregistruoti. Pamokos bus laikomos kožno antradienio ir ketvirtadienio vakarais. Tų dienų vakarais ir užsiregistruoti galima. Pilietybės pamokos bus laikoma pirmadienų vakarais; tuomet ir užsiregistruoti galima. Pilietybės pamokos prasideda rugsėjo 14 dieną. Mokėti nieko nereikia. Tik kviečiama kodaugiasias moterų skačius šiomis progomis pasinaudoti: išmokti anglų kalbos ir jei nori prisirengti Amerikos pilietėmis tapti.

Šios draugijos įstaiga randasi po numeriu 53 Washington St., Newark, N. J.

Rep.

DETROIT, MICH.
Bėdos-Vargai.

Gyvenimas čia prastas. Darbu nėra. Žmonės, beieškodami darbų, nuvargę. Nors, tiesa, yra tokių, kurie ir baliavoja. Darbo čionai negalima gauti. Fordas buvo pagarsinęs, kad duos darbo 30 tukstančių žmonių. Nekuriams ir atvirutes buvo išsiuntinėjęs, kviesdamas juos į darbą. Tą dieną, kada ėmė į darbą, prisirinko daugybė žmonių. Daugelis bet gi atėjo už dyką, nes darbo ne višį gavo; net daugelis ir tų, kuriems buvo išsiuntinėta atvirutės, nieko nepešė.

Skurdas ir didelis vargas. Bet žmonės yra geros širdies, todėl nieko ir nepaiso. Nekurie sako: „Kas čia per vargas?! Eikime į „žiurkiakaimį“, tai ten viską užmiršime. Ir teisybė, jau ne vienas ten „užmiršo“ ne tik savo vargus, bet ir visą pasaulį... „žiurkiakaimy“, mat, dabar mada virto: kai tik persikraustai į šią koloniją gy-

venti, tai tuojau turi apsidrausti savo gyvybę ir apdraudą šeimyninkei aprašyti. O jei to nepadarysi, tai gali sau keliauti kur nori. Na, bet tiems, kurie aprašo savo gyvybes, ir nekaip atsitinka. Kai kam prisiėina nukeliauti pas Abrahomą... Žinoma, tokie miršta „širdies“ ligą... Tiesa, „žiurkiakaimy“ kai kas pasidaro nebologą pragyvenimą ir kai kas net praturtėja. Bet, šiuo tarpu, čia ir gi sunku bizniavoti: senberniai neturi pinigų, tai reikia viskas ant bargo duoti... Na, o žinote, kaip su bargininkais atsitinka: prisikolino ir dingo.

Čia yra ir tokių žmonių, kurie jau pradeda išsibraukinėti iš pašelpinių draugijų. Vieni daro delto, kad neturi kuo užsimokėti delelę neturėjimo darbo; kiti gi ką turėjo — ant mūšinėlio praleido. Vargas juos laukia. Bendrai gi vargas čia padidės kai šalta žiema ateis.

Šiemet įvyksta miesto valdžios rinkimai; rinksime majorą ir aldermanus. Kiekvienas lietuvis turi užsiregistruoti ir rinkimuose dalyvauti. O jei visi rinkimuose dalyvausime, tai galėsime išsirinkti tokią valdžią, kuri rūpinsis mūsų reikalais, o ne vien savo kišene...

M. K.

BRIDGEPORT, CONN.

Susitvėrė „Lietuvių Balsuotojų Klubas“.

Čia tapo įsteigta nauja organizacija lietuvių tarpe, tai „Lietuvių Balsuotojų Klubas“, anglų kalboje „Lithuanian Voters Club“ of Bridgeport.

Šitokia organizacija buvo pageidaujama jau tulas laikas, tad rugp. 29, š. m., susirinkęs būrelis vietos veikėjų pas A. Veleckį namuose, ir plačiai išdiskusavę šios organizacijos reikalingumą, nutarė ją įsteigti. Tikslas šio klubo — sugrąžinti ir grupę visus lietuvių balsuotojus ir pasidaryti platformą dalyvavimui vietos politikoje organizuojamoje grupėje, o rinkimams atėjus aptarti tinkamą partiją bei statomus kandidatus ir juos remti ir už tai gauti ką nors lietuviams naudingo.

Čia lietuvių tarpe — randasi nemaža čia augusių ir pasiekusių augstesnius mokslus jaunuolių, kurie turi pakankamą gabumų užimti bile kokią vietą miesto darbuose taip gerai, kaip ir kitų tautų, kurių daug randas geroje vietoje miesto darbuose todėl, kad jie dalyvauja politikoje organizuotai, tad ir lietuviai susiorganizavę į didelę grupę ir gi galim pastatyti mūsų reikalavimus iš tos partijos, kurią mes nutarsim remti, nes iki šiol, pavieniais budami, nors kai kurie ir dalyvavo tarpe svetima tautų, ir nors daug pasidarbavo, bet nuo darbų liekas atstumi. Tad šis klubas ir stengsis lietuvių balsuotojus sutraukti į politinę grupę ir aktyviai veikti vietos politikoje.

Laikinę valdybą pasiskirė: Antanas Veleckys, pirm.; Antanas Tuska, vice-pirm.; Fr. Baltrušaitis, sekr.; Aug. Sapiega, išd.

Šios organizacijos augimo pasekmės jau pasirodė: susirinkime rugs. 14 iš raportų pasirodė, kad jau arti 100 balsuotojų prisirašė ir daugelis pasižadėjo išpildyti aplikacijų korteles. Duoklės į šį klubą: įstojimas 25c, ir 5 centai į mėnesį, arba už pilnus metus išanksto mokant 50c. Trumpame laike bus suauktas visų narių bei norinčių prisirašyti susirinkimas, kuriame bus išsirinkta pastovi klubui valdyba ir reikalingos komisijos.

Linkėtina gerų pasekmių šiai naujai organizacijai!

A. Sapiega.

Šiandien Jung. Valstijose veikiančių ir neveikiančių garinių geležinkelų yra 1,362.

TIKTAI SLA. Kuopoms

SLA. Ženkleliai-guzikėliai

MOTERIŠKI SU SPILKUTĖMIS
TRIŲ RŪŠIŲ:

Dideli auksiniai po \$1.50, mažesni auksiniai — po \$1.00; paausuoti — po 50c. Duodant užsakymus mažiau kaip ant vieno dolerio, reikia prisiųsti 10c. persiuntimo registruoto laiško.

Dideli Auksiniai, naujo stiliaus po \$1.50
Mažesni Auksiniai 1.00
Paausuoti 50

VYRIŠKI SU ŠRUBELIAIS
TRIŲ RŪŠIŲ:

SLA. kp. antspaudo-pečėtis

Geležinės Pečėtis, išpaudžiamos
į popierą \$6.00
Guminės Antspaudo su atramento
paduškėle — po \$3.00

SLA. kvitų ir orderių knygelės

Orderių knygelės išmokėjimams — po 50c.
Kvitų knygelės pinigų priėmimui — po 50c.

SLA. mokesčių-rekordų knygos

Liuosų lakštų sistema su drutais audimo
apdarais su raktu ir 25 lakštų
parsiduoda tikta už \$3.00.

Siunčiant pinigus į Centrą reikia siųsti
kartu su narių mėnesinėmis mokestimis,
pažymint ant mokesčių lakšto paliktos
tuščios eilutės, už ką pinigai prisiunčiami.

Kiekviena kuopa privalo pasirupinti
insigyti viršui pabriežtus kuopoms
būtinai reikalingus daiktus.

MONEY ORDERIAI turi but išrašyti
ant Lithuanian Alliance of America, o
mokesčių mėnesinius raportus (blankas) su
pinigais siųsti sekančių adresu:

LITHUANIAN
ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street
NEW YORK, N. Y.

VIETINĖS ŽINIOS

RUŠIAMASI SPALIŲ 9-tai DIENAI.

Visuomenei jau yra žinoma, kad New Yorko Vilniui Vadovų Komitetas prie Lietuvos Legiono ir D. L. K. Vytauto Komitetas rugsėjo 2 d. pasiekė visiško sutarimo bendrai ruošti Protesto Mitingą dėl Vilniaus okupacijos ir mažumų persekiojimų lenkų pagrūtuose kraštuose.

Rugsėjo 14 d. vakare, Kasmočiaus-Povilansko salėje įvyko mišrios lietuvių-ukrainiečių komisijos posėdis. Komisija išsprendė valdybą: pirm. K. Jurgelaitis, Legiono atstovas; vice pirm. Dr. Andy Borak, Ukrainiečių Federacijos ir Legiono atstovas; sekr. J. Antanavičius, Vytauto Komiteto atstovas; išdin. A. Povilanskas, Liet. Legiono atstovas.

Komisijos posėdyje paaikėjo, kad salė jau nusamdyta. Taigi, protesto mitingas įvyks spalio 9 d. Grand Assembly Hall, 318 Grand St., Brooklyn, N. Y. — vienoje didžiausių salių. Programoje dalyvaus trys vietos parapišiai chorai ir vienas ukrainiečių choras. Kalbėti jau sutiko kun. N. Pakalnis, Dr. B. K. Vencius nuo lietuvių, ir Dr. Luka Myšuha nuo ukrainiečių. Žydų kalbėtojo pavadė dar nežinoma. Iš amerikonių kviečiamas kalbėti prof. Smith (Columbia University) ir gal teisėjas Hartshorne, — galutinai paaikšės savaitės eigoje. Smulkia programa bus nustatyta kitame posėdyje, kuris įvyks ten pat rugsėjo 21 d. vakare. Tvarą dabos lietuvių ir ukrainiečių uniformuoti legionieriai.

Ruošiamą mitingą ruoš ir Tautininkų Klubas. Tikimasi, kad bendromis ukrainiečių ir lietuvių pastangomis šis vakaras bus labai žymus įvykis vietos kolonijoje. Didesnių organizacijų atstovai kviečiami papildyti komitetą sąstata.

Rengėjų Rep.

SUGRĮŽO IŠ LIETUVOS BACIUNAI.

Rugsėjo 21 d., laivu „Bremen“, sugrįžo iš Lietuvos ponai Baciunai, savininkai vasarinio kurorto Sudas, Mich. Su aplankusiais Lietuvą p. Baciunais dar neteko pasikalbėti, tad ir negalima pranešti jų patirtų įspūdžių viešinti Lietuvoje. Neabejojame, kad svečiai apsilankę „Tėvynės“ redakcijoje ir kitame „Tėvynės“ num. galėsime pranešti bent apimais ruožais jų kelionės įspūdžius.

ISKELIAVO LIETUVON.

Praeitą trečiadienio vidurnaktį, didžiausiuoju Cunard laivu „Berengaria“ išplaukė į Lietuvą didelis lietuvių būrys, kuriame buvo ir visiems gerai žinomas p. J. Treigis su visa šeima (žmona ir dvi dukterys). Piliotis Treigis yra žymus kurorto namo savininkas So. Jamesport, L. I.

Treigiai iškeliavo praleist žiemą Lietuvoje. Kadangi jų dukrelės yra dar moksleivės, tai kelionė tapo pasirinkta Europos per Angliją, kad aplankius Londoną su visomis istorinėmis įdomybėmis; Klaipėdą — Lietuvos vartus į pasaulį; grįžtant atgal — Berlyną, Paryžių ir Cherbourgą. Svarbiausia gi, kad parodžius jaunoms Amerikos lietuvaitėms jų tėvų šalę Lietuvą.

Laive pp. Treigiai užėmė du gretinus pirmosios klasės kambarius su privačia maudyne ir visais patogumais. Prieš laivui išplauksiant čia susirinko daug iškeliavusių draugų ir pažįstamų atsisveikinti su mylimais tautiečiais. Na, ir buvo išleistuvės tikrai iškilmingos tame plaukiojantame palociuje!

Rep. B.

LANKĖSI SVEČIAS.

Lankėsi redakcijoje St. Davis, SLA. 168 kp. narys, iš Stamford, Conn. Yra vienas pirmųjų šios kuopos organizatorių. Lankėsi su savais reikalais New York'e ir prie progos užsuko į SLA. Centrą ir redakciją pasišūrėti.

ART. BYROS KONCERTAS.

Teko nugirsti, kad Lietuvos Operos artistas Jonas Byra — tenoras, neseniai atvykęs iš Lietuvos ir apsigyvenęs New York'e, šeštadienio, rugsėjo 19 d., vakare, savo studijoje Central Hotel, 149 E. 14-th St., New York'e, suruošė pirmą dainų vakarą. Vakaras buvo rengiamas ne tam, kad pasipirigauti, bet kad pasirodyti savo gabumais muzikoje ir dainavime kitų tautų spaudos atstovams ir teatrų manadžeriams, bei impresarijoms, kurių visa eilė buvo pakviesta į šį vakarą. Be p. Byros buvo kviešti dainuoti ir kiti žymūs artistai.

Taip pat teko patirti, kad pora žymių manadžerių yra labai suinteresuoti p. Byra ir todėl vedamos derybos ir gal greitai laiku p. Byra pasirašys su jais kontraktus amerikonių scenoje dalyvauti.

Report. X.

STANKUNO KONCERTAS.

Rugsėjo 12 d., Lietuvių Amerikos Piliiečių Klubui salėje, Brooklyn'e, įvyko Frano Stankuno — basso koncertas. Publikos į koncertą atsilankė apie 150 asmenų. Nauja Piliiečių Klubui salė nedidelė, bet koncertams patogė, jei nebūtų grįdimas gatvėje vaikų ir šiaip keliamas trukšmas.

Programas buvo per daug mišrus, kad klausytojas bent kokį rimtą įspūdį galėtų susidaryti. Keletą dainų pats koncerto rengėjas p. Stankunas sudainavo vykusiai ir galima ju klausyti su malonumu. Taip pat gerai (gal geriausiai už visus) dainavo p-lė Violeta Tamkiūtė. Tik šiuo kartu p-lė Tamkiūtė pasirinko kai kurias dainas ne savo balsui. Kas tinka dainuoti lyriškam sopranui, tas netinka dramatiniam mezzosopranui. Šitai turėtų p-lė Tamkiūtė visuomet atminti ir imtis dainuoti tik tokias dainas, kurios tinka jos garsiam ir galingam balsui. Be to, p-lė Tamkiūtė ir p. Stankuno dainuoti duetai: M. Petrausko „Skambančios Stygos“ ir Talat-Kelpšos „Oi Berneli Vienturi“ išėjo be reikiamo efekto, paprastai. Mat juodvių balsai nesiharmonizuoja reikiamai; ir šie balsai niekuomet efektingai duetų nesudainuos. Taip pat rimtas koncertas nederia kraipytis ir neva vaidinti dainuojant duetą, kaip kad bandyta daryt antrąjį duetą dainuojant.

Smuikininkas Jonas Velička groja paprastai: sustingus technika ir stoka jausmingumo solistui. Kaip rodo p. Velička niekuomet nebus publika žavėjančiu smuikininku-solistu.

S. Kažemėkas — tenoras gražiai sudainavo M. Petrausko „Kaitink šviesi saulute“, tik kuriems galams jis pasikvietė smuikininką sau pagalbon ir tuo būdu sudarė gražiai sudainuotą dainelę.

Rusas K. Lebedeff — tenoras kada nors buvo geras dainininkas. Šiuo kartu jis porą dalykėlių padainavo gana švelniai. Bet dainuojant paskutinį duetą su p. Stankunu Lebedeff išėjo iš tono ir tuo būdu užbaigė programą išėjo šlubuotais tautiečiais. Na, ir buvo išleistuvės tikrai iškilmingos tame plaukiojantame palociuje!

Rep. B.

riant bassoon ir pianų pagrota trio apie keturi kavalkai.

Visiems artistams akomponavo B. Petrovas, kuris kaž kodel smarkiai su koja mušė į aslą, lyg norėdamas dainininkams taktą ir laiką nurodyti. Tokis akompanisto kojos demonstravimas labai gadina įspūdį.

Po koncertui buvo šokiai ir susirinkusioji publika iki vėlomos smagiai pasilinksmino.

Lyra.

IŠ SPORTININKŲ VEIKIMO.

Rugsėjo 11 d. vakare, „Vienybės“ salėje, Brooklyn'e, įvyko Didžiojo New Yorko sportininkų susirinkimas, kuriame galutinai išrinkta pastovi Lietuvių Dešimtosios Olimpiados Komisija. Komisijon įeina sekmami asmenys: J. Kružintaitis — pirm., A. Kandrotas — vice pirm., B. Švedas — sekr., V. J. Vyšnius — sekr. pagalb., Juozas Ginkus — išdin.

Rengimų Komisija: Billie Lee (Vaškas) — pirm. ir ristių derintojas, garsus lietuvių ristikas Karolis Požėla, sunkaus svorio kumštinkas Billie Benson (Dapkunas), buvęs kumštinkas Billie Walton ir sporto mėgėjas A. Povilanskas; Priėmimo Komisijon: J. Jokubauskas ir J. G. Jokubaitis.

Visos virš minėtos komisijos sudaro oficialę New Yorko valstijos Olimpiados sporto reikalams komisiją, kuri veiks tuo reikalu. J. Jokubauskas pasikirtas veikti prie Foreign Language Information Service Biuro, New York'e, kuris rūpinasis Olimpiados reikalais ir prie kurio jau veikia šešiolikos tautų atstovai.

Šios Olimpiados Komisijos tikslas svarbus ir reikšmingas, nes norima sudaryt atitinkamą fondą, iš kurio būtų galima tinkamai sutikti ir broliškai pavaišinti atvykstančius iš Lietuvos sportininkus-atletus dalyvauti kitos vasaros sezono įvykstančioje Olimpiadoje, kuri įvyks liepos mėnesio pabaigoje, Los Angeles, Cal. Amerikos lietuvių užsiėmėsi didelę garbę šitokiū būdu sutikdami, pagerdami ir pavaišindami atvykstančius savo tautiečius dalyvauti visąsietinėje Olimpiadoje.

Užsibrėžtam darbui jau padaryta pradžia. Štai sekama sekmadienį, rugsėjo 27 d., Klasčiaus parke ir salėje, Maspeth'e, Olimpiados Komisijų rengiamas sporto piknikas, kuriame įvyks sporto rungtynės, dalyvaujant žymiesiems lietuviams ristikams ir kumštinkams. Taip pat šokiams nusamdyta gera orkestra. Visas pelnas eis į Olimpiados fondą. Tad lietuvių visuomenė turėtų šios komisijos svarbų veikimą paremti savo skaitlingu atsilankymu į šį pirmą jos rengimą.

Visiems reikėtų kiek galima stoti talkon ir pagalbėti sudaryt reikiamą fondą tam svarbiam tikslui.

Malonus reginys, kuomet čia gimiai lietuvių sporto arenoje stoja dirbti bendrai su ateiviais iš Lietuvos sportininkais ir visi bendrai taip gyvai rūpinasi lietuvių vardo pakėlimu Amerikos sporto arenoje. Visų kitų lietuvių kolonijų sporto srity veikėjai yra kviečiami prisidėti prie šio svarbaus darbo. Pagerdama, kad visose kolonijose susidaryt Olimpiados komisijos. Visą uždarbį reikia įsistatyti Olimpiados fondą, išrašant čekius išdininko — J. Ginkus vardu ir pasiunčiant Olimpiados Komisijai, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Olimpiados komisijų centras pasiliks Brooklyn'e, nes Lietuvos atletai atvyks į New York'o uostą ir čia Didžiojo New Yorko komisijai teks pirmiausiai juos sutikti, pavaišinti ir reikiamą pagalbą suteikti. Tad visi lietuvių turėkite mintį

Namai Daug Jaukesni ir Patogesni su TELEFONU

Kiekviena moteris nori, kad jos namai būtų jaukus ir patogus. Vienas didžiausių patogumų, teikias jaukumo, tai telefonas, kurį jūs galite savo namuose turėt už palyginamai labai mažą kainą.

Tuomet jūs galite pasikalbėti su savo draugais ir giminėmis negaišinant laiką rėdymuisi ir neišleidžiant pinigų važinėjimui. O kada lauke oras blogas jūs galite gauti ir savo pirkinius, mėsą ir visą kitą, tik reikia patelefonuoti ir krautuve.

Mes kviečiame jus atsilankyti į artimiausią mūsų Biznio Istaigą šiandien ir patirti kaip mažai jums kainuos turėti savo namuose telefoną. Nereikia iš karto butinai užsisakyti telefoną — tik pasiteiraukite, o paskui pasitarkite namie. Jūs rasit artimiausią jums Biznio Istaigą įregistruotą pirmuose telefonų knygos puslapiuose.

NEW YORK TELEPHONE COMPANY

Olimpiados fondo papildymą ir visi dirbkime šiam svarbiam tikslui kiek išgalėdami.

V. J. Vyšnius, Olimp. Kom. sekr. pagalb.

SUSISIEKIMAS SU LIETUVA.

Skaitydami pranešimus apie Amerikos lietuvių atvykimą į Lietuvą, dažniausiai matome minint Skandinavijos Amerikos garlaivių liniją. Iš to matyti, kad ta linija yra trumpu laiku pasidariusi labai populiariai Amerikos lietuvių tarpe. Tai yra jos permai įvesto tiesioginio susisieikimo tarp Amerikos ir Lietuvos vaisius. Tiesioginis susisieikimas — tai skamba labai paprastai, tačiau tiesioginio susisieikimo įvedimas su taip tolimu kraštu, kaip Lietuva, sudaro didelės reikšmės Klausydamiesi uostui ir pačiai Lietuvai. Ypač pabrėžtina, kad dabartiniu krizio laiku didžiausias susisieikimo linijos yra kur tik galima mažinamos. O Klaipėda tokį susisieikimą su Amerika tebeturi. Netenka įrodinti kokios didelės svarbos turi tiesioginis susisieikimas Lietuvai lankantiems Amerikos lietuviams.

Anksčiau daugelį atbaidydavo nuo atsilankymo Lietuvon varginga ir brangi kelionė svetimais uostais ir geležinkeliais. Skandinavų Amerikos Linijos okeano milžinai „Frederik VIII“, „United States“ ir kiti negali įplaukti visados ir negilų Klaipėdos uostą. Todel jais ekskursantai atplaukia į Kopenhagą. O tarp Kopenhagos ir Klaipėdos reguliariai kursuoja specialiai plaukiojimui Baltijos jurose pritaikintas moderniausias greitis salioninis garlaivis. Persėdimo Kopenhagoje keleiviai beveik nejaučia, nes vienam garlaiviui prie antro priplaukiant, jiems belieka pereiti iš garlaivio į antrą garlaivį. Taip keleiviai, užuot basėsi po įvairius uostus ir geležinkeliais, įsėda į Skandinavų Amerikos Linijos garlaivį N. w Yorke ir išlipa iš garlaivio į Klaipėdą.

Report. J. S.

SLA. 126 KUOPOS SUSIRINKIMAS.

SLA. 126 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks spalio 2 dieną, 8 valandą vakare, SLA. raštinėje, 307 W 30-th St., New York City. Visi nariai ir narys kviečiami atsilankyti į šį susirinkimą ir užsimokėti mėnesines mokesčius. Taipgi turime ir kitų reikalų aptarimui. Ateidami atsiveskite savo draugus, drauges ir pažįstamus prirašyti prie SLA. 126 kuopos.

M. Draugeliutė, SLA. 126 kp. sekr.

— Tik tas jaunuolis gali jaustis laimingas, kuris moka savo tėvų kalbą.

Tel. Madison 7365
DR. F. MATULAITIS,
322 Holbrook Avenue,
DETROIT, MICH.
Valandos:
12-3 p. m. ir 6-8 p. m.
Ultravioletinė šviesa. Diathermia

SVEDU AMERIKOS LINIJA
LA NEW YORKO KLAIPĖDA
Per Sanktą Peterburgą
TRUMPAS KELIAS LIETUVA PER ŠVEDIJĄ
Informacijos ir laivakortės gaunamos pas savo agentą arba:
SWEDISH AMERICAN LINE,
21 State St., New York City.

Tel. Newtown 4464
ANT. J. VALANTIEJUS,
Laisinuotas Graborius ir Balsamuotojas.
Atpaudo visose šakose.
Notary Public.
54-41 — 72-nd Street,
(4 Lexington Ave.) arti
Grand St., Maspeth, L. I. N. Y.

Lietuvos Bondsų

Savininkai gaus augščiausią marketo kainą pinigais. Del informacijų rašykite Dept. 2.

Kurt H. Schurig & Co.,
50 Broadway, New York.

Reumatizmas Sausgėlė

Nesikankykite savęs skausmais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimui, nes skaudėjimai naikina kuno gyvybę ir dažnai ant patalo paguldo.
CAPSICO COMPOUND motis lengvai pašalina viršminėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siunčia padėkavones pasveikę. Kaina 50c., per paštą 55c. ar dvi už \$1.05. Dukart tvirtesnė 75c.
Knyga: „SALTINIS SVEIKATOS“ augalais gydysis, kaina 50 centų.

JUSTIN KULIS,
3259 South Halsted Street,
CHICAGO, ILL.

SKAITYKITE KNYGĄ

AMERIKA

Arba rinkinys įvairių faktų, žinotinų Amerikoje gyvenantiems ir čion atkeliaujantiems lietuviams.

„TEVYNES“ ADMINISTRACIJA
307 W. 30-th STREET, NEW YORK, N. Y.

SLA. PILDOMOSIOS TARYBOS IR PASTOVIUJŲ KOMISIJŲ ADRESAI

Pildomoji Taryba:
Prezidentas—S. Gegužis,
Mahanoy City, Pa.
Vice-Prez.—A. Mikalauskas,
2309 E. 21-st St.,
Brooklyn, N. Y.
Sekretorius—P. Jurgeliutė,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.
Išdininkas—K. P. Gugis,
3323 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.
Dr. Kvot.—Dr. E. G. Klimas,
2538 E. Allegheny Ave.,
Philadelphia, Pa.
Izdo Glob.—M. A. Raginskas,
P. O. Box 144,
Plymouth, Pa.
Iz. Glob.—J. Januškevičius, Jr.,
4 Seymour Ave.,
Hartford, Conn.

Istatymų Komisija:
P. W. Birštonas, Oak St.,
Shenandoah, Pa.
Adv. J. B. Borden,
105 W. Adams St.,
Chicago, Ill.
Adv. J. S. Lopatto,
703 Miners Bank Bldg.,
Wilkes Barre, Pa.

Apšvietos Komisija:
Dr. M. J. Vinikas,
8618 — 102-nd St.,
Richmond Hill, L. I., N. Y.
Dr. K. Drangelis,
2417 W. 63-rd St.,
Chicago, Ill.

J. Pronskus,
5659 Woodlawn Ave.,
Chicago, Ill.

Kontrolės Komisija:
J. V. Grinius,
3120 Richmond St.,
Philadelphia, Pa.
K. Strumskis,
P. O. Box 342,
Brooklyn, N. Y.
J. Glaveckas,
135 Milford St.,
Brooklyn, N. Y.

Susivienijimo Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisija:
Adv. F. J. Bagočius,
255 Broadway,
So. Boston, Mass.
Adv. N. Rastenis,
700 W. Lombard St.,
Baltimore, Md.
Adv. J. P. Uvick,
2333 Barlum Tower Bldg.,
Detroit, Mich.

Sveikatos Komisija:
Dr. A. Montvidas,
2400 Madison St.,
Chicago, Ill.
Dr. J. Jonikaitis,
3732 Michigan Ave.,
Detroit, Mich.
Dr. A. J. Karalius,
3147 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

Finansų Komisija:
Adv. A. A. Olis,
11 So. La Salle St.,
Chicago, Ill.
Geo. J. Stungis,
6607 So. California Ave.,
Chicago, Ill.
K. J. Mačiukas,
6812 S. Western Ave.,
Chicago, Ill.

Labdarybės Komisija:
P. Jurgeliutė,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.
O. Kirienė,
3335 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.
J. Rautkytė,
50 Sterling St.,
Worcester, Mass.

Jaunuolių Komisija:
E. Mikuziutė,
2121 N. Western Ave.,
Chicago, Ill.
A. Osipavičiūtė,
18½ Columbia St.,
Worcester, Mass.
J. Kaulas,
1010 W. 69-th St.,
Chicago, Ill.

Biznieriui Garsinkitės „TEVYNEJE“